

Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΑΠΡΟΫΠΟΘΕΤΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ ΩΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΟ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΤΟΥΜΕ ΝΑ ΤΟ ΕΠΙΝΟΗΣΟΥΜΕ ΚΑΙ ΝΑ ΤΟ ΘΕΣΟΥΜΕ

Αθήνα, Νοέμβρης '15

Θα προσπαθήσω να προσδιορίσω τι εννοώ, χωρίς περιστροφές, και πολύ αδρά, όσον αφορά τις θέσεις που σας υποβάλλω για συζήτηση.

Δεδομένου ωστόσο ότι ο ορίζοντας της αλήθειας ή των ίδιων των ανθρώπων δεν αποτελούν όρια πολύ προσδιορίσιμα, οι συζητήσεις, είτε είναι κριτικές ή αποδομητικές, πρέπει να βρουν τον τόπο τους, όχι για να κλειστούν εκεί μέσα, αλλά απεναντίας για να πετύχουν την καλύτερη πρόσβαση σε έναν νέο δημόσιο χώρο απροϋπόθετης ελευθερίας - να λέγει δηλαδή κανείς τα πάντα δημοσίως, να τα δημοσιεύει - που θα εκτείνεται πέραν των κοινωνιολογικών ταυτοτήτων και της διάκρισης μεταξύ χειρωνακτικής και πνευματικής εργασίας (λόγου χάρη, του δικαστικού υπαλλήλου, του δικαστή, του δικηγόρου, καθώς και όλων των κατηγοριοποιήσεών τους: του εργάτη/επιμελητή, του ιδιαίτερου γραμματέα «χαμηλών» τυπικών προσόντων και του ΙΔΑΧ, του εξελίξιμου πτυχιούχου, του προϊσταμένου ή του διευθυντή, του παρέδρου ή του πρωτοδίκη), απονομιμοποιώντας όλα τα καθήκοντα που προορίζονται για κάθε θέση, καθώς και όλες τις δογματικές και άδικες εξουσίες ιδιοποίησης.

Βεβαίως, θα μπορούσε κανείς να παραθέσει πολλά παραδείγματα «παράδοσης» και συνθηκολόγησης άνευ όρων, ευθραυστότητας ενώπιον όλων των εξουσιών (οικονομικών, νομικών, ηθικών, πολιτικών), καθημερινά. Όμως, για αυτό το σκοπό χρειάζεται να παραθέσουμε εδώ όχι μόνο μορφές αλυτρωτικής αντίστασης, ή την αρχή της ανυποταξίας και της ετεροφροσύνης, αλλά μία «αισθητική σκέψη» που να αποδομεί όλα τα καθορισμένα σχήματα κυριαρχίας. Αλλά, εδώ το σκέπτομαι είναι ελεύθερη πράξη της βούλησης, απόφαση του εγώ που στοχάζεται γύρω από τη δυνατότητα ενός κοινού αισθητικού αισθήματος και όχι παθητική περιγραφή του συμβαίνοντος. Δεν νοούμε παρά μόνο αισθανόμενοι, καθώς η διανοητική έκφραση έλκει από αυτή την ίδια τη θέληση κάθε καθοριστική της ικανότητα.

Συνεπώς, απ' αυτήν ακριβώς την οπτική, καμιά κατάσταση δεν είναι αναπότρεπτη, καμιά θέση δεν είναι αμετάθετη, καμιά σύμβαση τελεσίδικη. Όμως, χρειάζεται για αυτό να εννοούμε την πολιτική ως έναν παράδοξο τρόπο δράσης και όχι ένα αμετάβλητο δεδομένο των ανθρωπίνων κοινωνιών. Χαρακτηριστική ιδιαιτερότητά της είναι η ύπαρξη ενός υποκειμένου, που ορίζεται από τη συμμετοχή του σε αντιθέσεις. Διότι, μόνον όταν τα πολιτικά υποκείμενα ξεκινούν μια διαμάχη για τα αντιληπτά δεδομένα της κοινής τους ζωής, γίνονται μηχανισμοί έκφρασης, παραπανίσιας σε σχέση με τα τμήματα της κοινωνίας ή τις καθορισμένες συλλογικές ταυτότητες.

Κι όμως, δυστυχώς, ποτέ δεν βγήκε εκτός μόδας το «Άκου Ανθρωπάκο!» Κι ως γράφτηκε με αναφορά την έλευση ενός κύματος φασισμού. Παραμένει επίκαιρο σήμερα ειδικά για εκείνους που παρατηρούν τη γιγάντωση της Χρυσής αυγής με απάθεια. Γι' αυτό:

«Άκου Ανθρωπάκο αυτόν τον αντιδραστικό λόγο: πάψε ν' ακολουθείς τους μεγαλόστομους. Σκέψου σωστά, να είσαι ο εαυτός σου. Στείλε τους πολιτικούς σου και τους διπλωμάτες σου στο διάολο[...], σημασία δεν έχει η διαδρομή προς τον στόχο, προορισμός είναι η ίδια η διαδρομή που ακολουθείς».

Νίκος Πατεράκης